

Koncerti

(/recenzije-koncertov.html)

14.09.2021

Varno in učinkovito

Koncert iz cikla Zvokotok nam je zato poleg astralnih zvočnih potovanj preko stratosfere elektronskih portalov skladateljev Jamesa Tenneyja in Joãa Pedra Oliveire razgrnil zgovoren glasbeni komentar Gregorja Pompeta.

- [f](http://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw&title=Varno+in+u%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw) (http://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw&title=Varno+in+u%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw)
- [t](https://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw&text=Varno+in+u%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw) (https://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw&text=Varno+in+u%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw)
- [g+](https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw) (https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fwww.sigic.si%2Fvarno-in-ucinkovito.html%3Ffbclid%3DIwAR3tNckbFbtoIAsZoDMYvxM_vJEfypWvF9VswdRoaveYcPRlkte4n9hgbyw)

Maia Juvanc

Foto: © Zavod Sploh

Celostno izdelano konceptualno zasnovo je skladatelj razgrnil tudi po orkestraciji. Inštrumenti so bili simbolni nosilec določenih značilnosti izpostavljene tematike, medtem ko je odrska postavitev glasbenikov dodatno nagovarjala

Pod okriljem **Zavoda Sploh** se je v **Cankarjevem domu** 3. septembra odvil koncert cikla **Zvokotok** (<https://www.cd-cc.si/kultura/glasba/modro-vokalno-oranzno>) s fokusom na sodobnih kompozicijah in elektroakustični glasbi. Program nas je v prvem delu potopil v novejšo in starejšo elektronsko oziroma zvočno umetnost, nato pa razgrnil noviteto ustvarjalca, ki ga v javnosti bolj kot skladatelja poznamo kot muzikologa, profesorja, avtorja znanstvenih monografij in glasbenih kritik, **Gregorja Pompeta**. V študentskih letih sem ga spoznala kot načelnega intelektualca, ki mu glasba nikoli ni predstavljala tonsko-matematične gimnastike za analiziranje, temveč mu je razodevala veliko več. V glasbenem materialu sliši in nam vedno znova z besedami pronicljivo ilustrira zveneče intimne življenjske resnice, individualno duhovno stisko avtorja ali širši estetski in svetovni nazor. Na koncertu smo tokrat prišli v stik z njegovo ustvarjalnostjo znotraj glasbene tvarine, z umetniškim potencialom onkraj besed ter tudi z zamejitvami takšne močno diskurzivne glasbene govorice. Koncert nam je zato poleg astralnih zvočnih potovanj preko stratosfere elektronskih portalov skladateljev **Jamesa Tenneyja** in **Joãa Pedra Oliveire** razgrnil zgovoren glasbeni komentar Gregorja Pompeta.

še z gledališkimi elementi. Zdi se, da je enovitost v tej glasbi vrela bolj iz konceptualne zasnove kot pa iz same glasbene invencije. Skladba je zato učinkovito predala svoje sporočilo, in sicer znotraj varnih okvirov muzikološke tematike in kritičnosti, vse tehnično dovršeno. Sama bi onkraj teh rada našla še intimno impulzivnost vznesene invencije, morda subtilnejše personalizirane skladateljske premike.

V Štihovo dvorano smo kot razredčeno občinstvo vstopili z vsemi zdravstvenimi potrdili. Podaljšano predvajanje navodil po zvočniku v dvorani nam ni pustilo pozabiti, da smo sredi epidemije tako zdravstvenih kot družbeno-političnih razsežnosti. Pandemična realnost pa je morda dogodka dala dodatno težo, saj zdaj zavoljo glasbene izkušnje tvegamo veliko več kot nekoč. Zase vem, da v teh časih pričakujem več eksplicitno vsebinsko pomenljive umetnosti in sem postala še manj dovzetna za samozadostne eskapade.

Nova skladba *N'vi'ah* (2019) portugalskega elektroakustičnega skladatelja João Pedra Oliveire se poigrava s pomenom nerazumljivih zvokov človeškega glasu, fonemov, ki tvorijo nerazumljive besede. Kot bi želel komunicirati v polju neizrekljivega, se skladba navezuje na religiozno *Stare zaveze*. Skladba je zato v konceptu dala misliti, če se dovolj sprašujemo o pomenu besed, s tem pomene dejansko udejanjamo v vsakdanjem moderniziranim življenju. Skladatelj je v glasbi označeval fenomenološko dojetanje glasbe. To dojetanje posredno morda lahko navežemo na delovanje sodobne družbe. Konkretni primer najdemo prav znotraj religioznega konteksta: recimo, beseda *religare* pomeni ponovno združiti se (z višjo silo, višjim dobrim), a v cerkvenih ritualih ne uživa globljega razumevanja ali udejanjanja. Morda skladba posredno komentira sodobno delovanje družbe, ki ritualno izpolnjuje in opravlja določena dejanja, ne da bi povsem razumela njihov pomen, in zaradi tega morda kot družba ostajamo nepovezani, brez enotne etične ali moralne strukture. Ne glede na ta razmišljanja se zdi, da abstraktno zvočno artikulirana in razčlenjena elektronska kompozicija manj opredeljuje filozofsko kritično misel kot pa estetski postulat kvalitete zvoka, v katerem se poslušalec porazgubi oziroma se znajde enkrat v zamaknjemem, spet drugič v ostro prebujenem stanju. V njegovi skladbi smo se izgubljali in spet srečevali z vedno istimi ponavljajočimi se elementi, ki so se neprestano preobražali. Sledili so si gestično raznoliki zvočni elementi, nihajoči ton, vrtnčenje, frfotanje, obris človeškega glasu in prekinitev (tišina, šum, dihanje, mehanski zvok »premikanja meha«). Preobražanja so se stopnjevala in peljala do ekspanzivnih alikvotnih višin oziroma zgositev, kot nižin ter odzvanjanja. Zaradi širokopskega bogatnega zvoka smo določene premike začutili fizično, posebno otipljivi zrnati organski in statični skupki so se preobrazili v leteča šviganja, kar je bilo prav posebej učinkovito. Dodajanje alikvotnih tonov in drugih frekvenc je ob koncu pripeljalo do popolnoma digitaliziranega zvoka. Na drugi strani pa je statično delovala elektronska skladba *For Ann (rising)*, ki jo je leta 1969 napisal James Tenney. Ta se je osredotočila na efekt Shepardove tonske lestvice, katere hitrost se postopoma stopnjuje. Spušcanje oziroma hkratno dvigovanje v infrazvočne nižine in ultrazvočne višine ustvarja vtis paradokсне statične pretočnosti.

Drugi del koncerta je zaznamovala živa inštrumentalna izvedba novitete *Modro, vokalno & oranžno* Gregorja Pompeta. Kompleksno strukturo skladbe so glasbeniki izvajali izjemno skoncentrirani, zato so uspešno izrisali celovito podobo vsakega stavka posebej. Njihova vsebina in sosedje so prepričljivo komentirali preživetje in otrdelo trmasto držo programskih zasnov glavnih slovenskih glasbenih inštitucij. Dirigent **Tilen Draksler** je z zanesljivo roko vodil zavzete glasbenike, med katerimi je violistka **Anuša Plesničar** delovala, kot bi bila spojena z odrom, sproščena v igri svojega tehnično zahtevnega parta. Harfistka **Urška Riharšič** je s svojo značilno prožnostjo ujemala kontrastne poudarke in z lahkoto podajala raznoliki material. Glasovno nekonvencionalen pristop **Irene Z. Tomažin** je determinirani skladbi dal nekaj interpretativne svobode, v svoj part je mestoma vdahnila tudi več karakterne barve. Kontrabasist **Gašper Livk** je z virtuozno igro in v spretnem dialogu z violo svoj inštrument osvobodil okovja nemelodioznosti. Kitarist **Mauricio Valdés san Emeterio** je znotraj komunikacijske izvajalske mreže deloval solidno in uravnoteženo, poredko pa je izstopal. Pompetova kritiška drža in diskurz sta se prevedla v glasbo tako s pomočjo enoznačnih kodov (govorni posnetki špikerjev z **Radia Ars** in vokalistkino recitiranje koncertnih sporedov) kot tudi globlje, z glasbenim materialom, s katerim se je šele ob koncu konkretneje podal onkraj zamejitev programskosti, citiranja, potvarjanja že znanega, skoraj parodiranja. Celostno izdelano konceptualno zasnovo je skladatelj razgrnil tudi po orkestraciji. Inštrumenti so bili simbolni nosilci določenih značilnosti izpostavljene tematike, medtem ko je odrska postavitev glasbenikov dodatno nagovarjala še z gledališkimi elementi. Zdi se, da je enovitost v tej glasbi vrela bolj iz konceptualne zasnove kot pa iz same glasbene invencije. Skladba je zato učinkovito predala svoje sporočilo, in sicer znotraj varnih okvirov muzikološke tematike in kritičnosti, vse tehnično dovršeno. Sama bi onkraj teh rada našla še intimno impulzivnost vznesene invencije, morda subtilnejše personalizirane skladateljske premike. Zato se mi zdi, da bi nas brez kodov, ki prihajajo od zunaj, ta skladba verjetno šibkeje notranje nagovorila, kot pa nas nagovarjajo manj zgovorne, a pristno osebne poetike.

Anuša P
tag=Anuelektroa
tag=elek

Gašper I

Gregor I

Irena Z.
tag=Irer

James T

João Pe
tag=Joklasična
tag=klasMaurici
tag=Masodobna
tag=sod

Tilen Dr

Urška R
tag=Ur

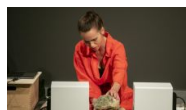
Odzven

(/odzven.html)

Koncerti
Ave mundi spes, slovenski duhovni koncerti med renesanso in barokom

Tokratni spored je bil stkan iz duhovnih koncertov Gabriela Plavca in Isaaca Poscha ter intabuliranih motetov Jacobusa Gallusa in Georga Prennerja.

Koncerti
Sound Explicit že devetnajstič na sceni

Skupni imenovalec dolgoletnega festivala Sound Explicit so zvočni projekti različnih žanrov, ki podpirajo ustvarjalno in raziskovalno delo na tem področju.

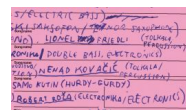
(/sound-explicit-ze-devetnajstic-na-sceni.html)

Plošče
»Ker če ne bi blo boysov, mene ne bi blo več«

Prvenec mladega mariborskega pop trap kolektiva. travnik je mali biser intimnega osebno-izpovednega trap pop kantavtorstva in novodobnega boybendovstva.

(/-ker-ce-ne-bi-blo-boysov-mene.html)

Plošče
Presežnost vmesnosti

Zgoščenska prinaša štiri dela Šalter ansambla, ki stojijo na presečišču umišljene dvojnosti, med akademskim in alternativnim, med notiranim/komponiranim in improviziranim.

(/preseznost-vmesnosti.html)

Koncerti
Odmev poletja iz »vrteca«

Andrej Ofak s kitaro in Borut Mori na harmoniki sta v prenovljenem Sodnem stolpu na Lentu sklenila Odmev poletju.

(/odmev-poletja-iz-vrteca.html)